

STOCKHOLMS STADS POLICY FÖR KONKURRENS OCH VALFRIHET

Dokumentets mottagare, förvaltning och uppföljning

Detta dokument vänder sig till upphandlare inom staden samt de som fattar beslut i frågor avseende konkurrens och valfrihet

Dokumentet förvaltas av stadsledningskontoret som också utfärdar tillämpningsanvisningar till policyn.

Ändringar av och tillägg till denna policy beslutas av kommunfullmäktige.

Uppföljning sker inom ramen för den ordinarie verksamhetsuppföljningen.

Inledning

Stockholms stads ansvar är att tillse att stockholmarna får mesta möjliga service för sina skattepengar. Upphandling i konkurrens och valfrihetssystem syftar till ökad valfrihet, kvalitetsutveckling och kostnadseffektivitet.

Konkurrens och valfrihet

All verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion skall upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem.

Ökade valmöjligheter införs med prioritet inom äldreomsorgen, omsorgen om de funktionshindrade, förskolan, skolan, individ- och familjeomsorgen och inom vuxenutbildningen.

Nämndernas roll/ ansvar

Samtliga nämnder skall upprätta en plan för arbetet med konkurrens och valfrihet. Planen skall följas upp, uppdateras och utvecklas årligen i samband med verksamhetsplanen.

Konkurrensneutralitet

Vid all upphandling i konkurrens och vid valfrihetssystem skall konkurrensneutralitet värnas. Såväl externa aktörer som interna skall respekteras som likvärdiga samarbetspartners.

Staden skall i sitt arbete med konkurrens och valfrihet skapa grogrund för nya och växande företag.

När egenregianbud, d.v.s. ett anbud lämnat av förvaltningen, deltar i upphandlingar är det särskilt viktigt att skapa en organisation som säkerställer att egenregin inte särbehandlas.

Kvalitetsperspektiv

Upphandling i konkurrens och valfrihetssystem syftar bl.a. till att utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Vid allt arbete med konkurrens och valfrihet ska samarbetet med entreprenörer och utförare vara i fokus för att utveckla och följa upp den aktuella verksamheten. Staden skall bedriva en aktiv uppföljning av all verksamhet såväl i egen regi som med externa utförare.

Staden skall sträva mot uppföljnings- och rapporteringsrutiner som möjliggör en jämförelse mellan olika utförare utan att begränsa dessas särart och utan att snedvrیدا konkurrensen.

Vid stadens arbete med konkurrens och valfrihet skall det, t.ex. i förfrågningsunderlag och avtal, betonas att entreprenören skall bedriva ett aktivt arbete med att informera personalen och diskutera deras skyldigheter enligt Lex Sara, Lex Maria och annan lagstiftning syftande till att värna kvaliteten och säkerheten i verksamheten. Eventuella Lex Sara och Lex Maria - anmälningar skall också följas upp i samband med ordinarie uppföljning av verksamheten.

Det är viktigt att det i stadens avtal med entreprenören införs avtalsklausuler som medför att parterna arbetar gemensamt för att tidigt identifiera och lösa eventuella kvalitetsproblem och missförhållanden i den avtalade verksamheten. Gemensamma utbildningsinslag skall kunna genomföras.

Avknoppning och utmaning

Medarbetare inom staden skall stödjas och stimuleras till att genomföra avknoppningar av verksamheter som idag drivs i kommunal regi.

Vem som helst –medarbetare, enskilda eller företag –har rätt att kräva att viss verksamhet skall upphandlas. Nämnderna är skyldiga att seriöst pröva detta önskemål.

Särskilt om upphandling i konkurrens

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning är varje nämnd/bolag en upphandlande enhet.

När en upphandling av verksamhet skall ske skall stadens upphandlingspolicy, utfärdade tillämpningsanvisningar samt regler för ekonomisk förvaltning beaktas.

Vid upphandling skall sådana kvalitetskriterier och/eller krav ställas att upphandlingen bidrar till uppnåendet av kommunfullmäktiges och den egna nämndens mål.

Staden ska vid upphandling av verksamhet ta tillvara möjligheten att ta egna referenser på tidigare och befintliga leverantörer.

Stadens ambition skall vara att ta tillvara verksamhetsupphandlingens potential att utveckla verksamheten. För att nå detta mål bör höga krav på verksamhetens kvalitet ta sig uttryck i funktionella termer, snarare än i form av detaljrikedom i förfrågningsunderlagen. När avtal tecknas med den vinnande anbudsgivaren skall det stadgas hur parterna skall samverka för att följa upp och utveckla verksamheten.

Information

Inför en upphandling skall en kommunikationsplan upprättas om hur verksamhetens brukare, anställda, fackliga organisationer samt i förekommande fall handikapp- och pensionärsråd skall hållas informerade om processens fortskridande. Dessa skall under hela processen informeras så mycket som lagstiftningen tillåter.

Ur ett demokratiperspektiv är det viktigt att de förtroendevalda ges kontinuerlig insyn i, samt inflytande över upphandlingsprocessen. Därför bör förvaltning och nämnd hitta former för hur informationsutbytet under processen skall ske.

Kostnadsperspektiv

I beslutsunderlaget inför en upphandling måste finnas en tillförlitlig analys av kostnaderna för att driva verksamheten i fråga. Analysen skall omfatta vad externa anbudsgivare kan antas begära i ersättning för driften. Observera att kostnadsanalysen skall omfatta den kvalitetsnivå och de krav som avses ställas i upphandlingen, detta är inte alltid att jämföra med den verksamhet som bedrivs före upphandlingen i de fall en befintlig verksamhet upphandlas.

Resultaten av analysen skall jämföras med kostnaden för den verksamhet som bedrivs före upphandlingen. Detta är en indikation på om nämnden har utrymme i budget för att ställa de krav i upphandlingen som avses.

Upphandlingar skall föregås av en så noggrann analys att ett avbrytande p.g.a. oväntat höga anbud normalt sett inte behöver ske.

I beslut om genomförande av en upphandling skall normalt ingå en analys av kostnaden för själva upphandlingen. Analysen skall även omfatta finansiering av aktiv avtalsförvaltning och om möjligt eventuella kostnader för omställning.

En förutsättning för konkurrensutsättning är förekomst av konkurrens på den aktuella marknaden, eller att stadens ledning beslutar om förhållanden som kan leda till att konkurrens uppstår. För att vårda, utveckla och bibehålla konkurrensen är det viktigt att noga beakta och analysera parametrar som avtalspaketering, avtalstidens längd och riskfördelning. Staden skall också i sitt arbete med konkurrens och valfrihet beakta mindre företags möjligheter att delta.

Intraprenader

Om egenregianbud lämnats och detta vinner upphandlingen skall upphandlingen formellt sätt avbrytas och en överenskommelse fattas med den egna regin, en s.k. intraprenad skall skapas.

Intraprenaden skall drivas på villkor som liknar det externa företaget. Under den tid intraprenadavtalet gäller får inte intraprenaden tillföras medel utöver vad som har överenskommit, inte heller kan förutsättningarna för verksamheten ändras utanför överenskommelsens ramar.

Om intraprenaden inte klarar avgivet anbud, utan uppvisar upprepade underskott, så skall överenskommelsen hävas och ansvarig nämnd skall initiera en ny upphandling.